

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1818/19-T

Název	Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace
Sídlo	Havlíčková 213/13, 737 01 Český Těšín
E-mail	info@gympol.cz
IČ	62331493
Identifikátor	600016501
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Ing. Marie Jarnotová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Havlíčková 213/13, 737 01 Český Těšín
Termín inspekční činnosti	8. – 11. 10. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a příslušným rámcovým vzdělávacím programem.

Charakteristika

Polské gymnázium - Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego, Český Těšín, příspěvková organizace (dále „škola“) vzdělává žáky v oboru vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium. Výuka je realizována v polském jazyce, průběžně jsou žáci seznamováni s českou terminologií. V termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 322 žáků, z nichž je 6 z Polska. Škola evidovala 8 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které byly zpracovány plány pedagogické podpory. Z důvodu sportovní přípravy a studia na konzervatoři mělo 25 žáků změněnou organizaci vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Zástupkyně statutárního orgánu (dále „ředitelka“) je od listopadu 2018 pověřena řízením školy. Dobře nastavená a důsledně uskutečňovaná koncepce a strategie rozvoje vychází z reálných podmínek a ukotvení školy ve vzdělávacím systému regionu a sítě polskojazyčných škol. Zohledňuje vyhodnocované vnitřní i vnější podmínky, širší souvislosti a změny legislativy.

Řízení školy se vyznačuje jasně nastavenými pravidly. Rozdělení kompetencí a odpovědnosti je v rámci užšího vedení školy (zástupce ředitele) a rozšířeného vedení (výchovná poradkyně, školní metodik prevence, předsedové předmětových komisí, třídní učitelé a vedoucí ekonomického oddělení) plně funkční. Škola využívá moderní technologie v oblasti zajištění bezpečnosti prostor i ke komunikaci mezi účastníky vzdělávání, což umožňuje efektivní sdílení informací nejen mezi vedením školy a dalšími pedagogickými pracovníky, ale také uvnitř pedagogického sboru. V rámci svých uživatelských práv jsou účastníky této komunikace rovněž žáci a jejich zákonní zástupci. Kontrolní systém hodnocení úrovně průběhu vzdělávání je účelně nastaven, opírá se o odborný potenciál předsedů předmětových komisí a smysluplné evaluační procesy, které jsou pedagogy pozitivně vnímány. Potřebná pozornost je věnována bezpečnosti a ochraně zdraví žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech.

Ke zlepšení podmínek vzdělávacího procesu významně přispívají projekty a sponzorské dary. Efektivním vícezdrojovým financováním se vedení školy úspěšně daří zajistit vzdělávací cíle uvedené ve školním vzdělávacím programu (dále „ŠVP“).

Předností pedagogického sboru je jeho celkově vysoká odborná erudice. Spolupráce mezi jeho členy probíhá v rámci metodických orgánů a prostřednictvím každodenní formální i neformální komunikace. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je předem plánované ne zcela však zohledňuje podporu nových vyučovacích metod. Prioritou jsou legislativní změny ve školství, práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a prohlubování předmětové odbornosti, což se projevilo i v průběhu inspekčních hospitací.

Škola má nadstandardní materiální a prostorové podmínky pro realizaci cílů popsanych v ŠVP. Žáci se vzdělávají v čistém, esteticky podnětném prostředí a velmi příznivém pracovním klimatu. Kmenové i odborné učebny jsou vybaveny moderními technologiemi. Jako nadstandard lze hodnotit vybavenost učebny biologie, chemie i fyziky, které umožňují realizovat v rámci přírodovědného vzdělávání kvalitní laboratorní práce, stejně jako učebna pro výuku jazyků přispívající k vyšší efektivitě rozvoje jazykových kompetencí. K výuce předmětů nejen z oblasti informačních a komunikačních technologií slouží tři počítačové učebny. Při výuce jsou pedagogy efektivně využívány odborné učebny i materiálně-technické vybavení a dle potřeby žákovská i učitelská knihovna. Modernizované prostory chodby slouží žákům k neformálním setkáním a přípravě na vyučování. Materiálně technické vybavení prostor je účelně využíváno.

Strategickými partnery školy v materiální a odborné oblasti jsou kromě zřizovatele zejména Generální konzulát Polské republiky v Ostravě, nadace „Pomoc Polakom na Wschodzie“, Pedagogické centrum pro národnostní školství v Českém Těšíně, „Kongres Polaków“ v České republice a partnerské školy v zahraničí. Další mnohostranná spolupráce je rozvíjena s řadou dalších subjektů (např. „Rodzina Slowaków“, vysoké školy, „Macierz Szkolna Gimnazja“, školská rada, poradenské instituce). Významná je i spolupráce vedení školy se školním parlamentem v projednávání námětů ke zlepšení školního prostředí, studijních výsledků i využití volného času žáků. Činnost parlamentu přispívá také k rozvoji občanských dovedností žáků např. vyjádřit svůj názor, spolupracovat, respektovat práci druhých apod.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V průběhu hospitační činnosti ve všech navštívených hodinách převládala přátelská atmosféra, která se projevovala partnerským přístupem s přirozeným vzájemným respektem učitelů i žáků. Průběžné hodnocení žáků bylo přirozenou součástí výuky a mělo povzbuzující a motivační charakter. Ve sledovaném průběhu vzdělávání vyučující nevyužili vždy účelně dostatečně široké spektrum didaktických forem a metod, které by podporovaly aktivitu žáků a rozvoj jejich klíčových kompetencí. Ve výrazné části vyučovacích hodin byly uplatněny frontální formy výuky a výkladové metody, které ne vždy umožňovaly posilování komunikativních dovedností a schopnosti spolupráce žáků. Efektivitu výuky a propojení učiva s reálnými situacemi z praktického života výrazně zvyšovala promyšleně využitá didaktická technika a dostupné učební pomůcky zejména v odborných učebnách. Z hlediska organizace hospitovaných hodin věnovali vyučující méně pozornosti závěrečnému shrnutí a většinou nevedli žáky k vlastnímu vyhodnocení dosažení výukových cílů. Pouze výjimečně byla patrná ze strany učitelů snaha výuku diferencovat vzhledem ke schopnostem jednotlivých žáků.

Při vzdělávání v cizích jazycích (anglickém, německém a ruském) byly rozvíjeny všechny jazykové kompetence, dostatečný důraz byl kladen na produktivní řečové dovednosti žáků. Výuka byla vedena v cizím jazyce, jen s ojedinělým překladem k ověření správného porozumění v polštině. Ve výuce byly průběžně vytvářeny situace a příležitosti pro spontánní reakce žáků a delší souvislé řečové projevy. Rovněž gramatické učivo bylo efektivně upevňováno v komunikačních situacích. Účelná volba metod a forem práce podporovala aktivní zapojení žáků i jejich vzájemnou interakci. Výuka byla propojena s reálnými situacemi a směřovala k praktickému využití získaných dovedností v běžném životě.

Vzdělávání v českém jazyce se většinou vyznačovalo dominantní rolí učitele a nízkou aktivitou žáků. Ve výuce bylo voleno jen úzké spektrum forem a metod práce, frontální výuka s výkladem a řízeným rozhovorem nebyla vždy účelná a vedla k nerovnoměrnému zapojení žáků. Jen v části sledované výuky byli žáci vedeni k vlastnímu odvozování nových poznatků, řešení problémových úloh a samostatné práci s textem. Volba vzdělávacích strategií efektivně nevyužívala nízký počet žáků ve skupině a jen minimálně zohledňovala rozdílné znalosti a možnosti žáků jednotlivých skupin. Společným nedostatkem sledované výuky byly chybějící příležitosti k souvislým řečovým projevům žáků. Nebyla zaznamenána podpora a diferencovaná práce s žáky z Polska.

Hospitované vyučovací hodiny polského jazyka a literatury měly promyšlenou strukturu a výuka vhodně navazovala na předchozí učební látku. Vyučující v úvodu seznamovali žáky s plánovaným obsahem učiva, důsledně vedli žáky ke kultivovanému jazykovému projevu. Efektivitu výuky vhodně podpořila práce s uměleckým textem a pro zvýšení názornosti

i účelné využití prezentační techniky. V jednom případě byla cíleně volena samostatná práce žáků doplněna frontální výukou, která poskytla žákům dostatek prostoru pro rozvoj komunikativních a sociálních dovedností.

V průběhu výuky společenskovedních předmětů vytvářeli vyučující žákům optimální prostor pro věcnou argumentaci a prezentaci vlastních názorů. Přínosná byla úvodní i průběžná motivace. Vyučující vhodně upozorňovali žáky na souvislosti probíraného učiva s běžnými reálnými situacemi. Umožňovali žákům projevit vlastní názor a podporovali schopnost respektovat názor druhého. V části vyučovacích hodin měla frontální forma výuky za následek převahu práce na straně pedagoga a nižší aktivitu žáků.

Efektivitu navštívených hodin hudební výchovy a výtvarné výchovy ovlivnila pestrost využitých didaktických metod. Žáci byli aktivní, vhodně rozvíjeli komunikační dovednosti, spolupracovali s vyučujícími. Výklad učitelů byl výrazně podpořen názornými videoukázkami či ukázkami výtvarných prací, což velmi dobře motivovalo žáky k další práci. Žáci se aktivně zapojovali do výuky, s vyučující diskutovali a přirozeně propojovali získávané informace se svými praktickými zkušenostmi.

Ve výuce matematiky, fyziky, chemie, biologie a zeměpisu byl hlavní prostor věnován vyvozování jevů a souvislostí, demonstrování učiva na situacích z praxe a jeho procvičování ve vhodných příkladech z reálného života. Učitelé účelně uplatňovali mezipředmětové vztahy. Učivo bylo uspořádáno systematicky a v logické návaznosti. Správné využití odborné terminologie a symboliky bylo samozřejmostí. V přírodovědném vzdělávání výuka probíhala v odborných učebnách, žáci pozorovali průběh a vyhodnocení průkazných demonstračních experimentů. Vyučující dobře pracovali s chybou, poskytovali žákům průběžnou zpětnou vazbu o úspěšnosti jejich činností a kladli důraz na opakování a upevňování učiva. Pozitivy hospitované výuky, která významně přispívala k její kvalitě, byla vysoká odborná úroveň, komunikativní klima a vzájemný vstřícný vztah mezi pedagogy a žáky.

Sledovaná výuka tělesné výchovy, vedená zkušenými učiteli s příslušnou odbornou specializací, odpovídala svojí strukturou a využitím vhodných metod a forem práce požadavkům na efektivní rozvoj pohybových dovedností a požadovaných osobnostních kompetencí žáků. Učitelé vhodně volili fyzickou zátěž, dbali na dodržování dohodnutých pravidel, kladli důraz na podporu pozornosti a soustředěnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola systematicky sleduje průběžné a celkové výsledky vzdělávání žáků za jednotlivá klasifikační období, porovnává je s údaji z předcházejících období. Analyzovány jsou rovněž související oblasti, např. školní docházka a chování žáků, klima tříd, aktivity a úspěšnost žáků v odborné a sportovní oblasti. V uplynulých třech letech byly výsledky hodnocení prospěchu velmi dobré, cca 25 % žáků každoročně prospělo s vyznamenáním a kolem 1 % bylo neprospívajících. Počet snížených stupňů hodnocení chování a neomluvených zameškaných hodin je trvale velmi nízký a svědčí o kvalitní činnosti školy v oblasti předcházení rizikovému chování žáků.

Škola vykazuje dobrou úspěšnost žáků u společné části maturitní zkoušky, dlouhodobě nejlepších výsledků dosahuje v oblasti polského, německého a anglického jazyka a matematiky. Ve školním roce 2018/2019 zaznamenala škola u společné části maturitní zkoušky 95% úspěšnost, ve srovnání s předchozím školním rokem 2017/2018 (97% úspěšnost) došlo k mírnému zhoršení v českém jazyce. Výsledky maturitních zkoušek jsou pro vedení školy významným ukazatelem kvality vzdělávání, proto se jimi soustavně

zabývá. Výsledky za jednotlivá klasifikační období i výsledky maturitních zkoušek jsou projednávány a vyhodnocovány na poradách vedení školy, s vyučujícími v pedagogické radě a v rámci předmětových komisí. V jejich kompetenci je také podávání návrhů vedení školy a návrhy na opatření ke zlepšení. Od třetího ročníku čtyřletého gymnázia je nabízena konverzace v cizích jazycích, semináře z českého jazyka a literatury, matematiky a dalších předmětů, které jsou zařazeny v nabídce povinných zkoušek profilové části maturitní zkoušky. Tyto volitelné předměty prohlubují a upevňují znalosti potřebné k úspěšnému vykonání maturitní zkoušky a zároveň přispívají k profilaci žáků s ohledem na zaměření jejich navazujícího pomaturitního studia. Ke zlepšení výsledků vzdělávání i úspěšnosti u maturitní zkoušky přispívá také nabídka konzultačních hodin jednotlivých vyučujících, které žáci zejména v posledních dvou ročnících vzdělávání často využívají. Zpětnou vazbu na dosahované znalosti žáků získává škola rovněž z externího výběrového testování. S výsledky pracuje zejména odpovídající předmětová komise, což vede ke zkvalitňování dalšího vzdělávání.

Vzhledem k velikosti a typu školy i potřebám žáků je vhodně nastaven také systém výchovného poradenství. Kvalifikovaná výchovná poradkyně koordinuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, zajišťuje spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, metodicky vede pedagogy při poskytování podpůrných opatření. V rámci kariérového poradenství pomáhá žákům orientovat se a rozhodovat v otázkách navazujícího vzdělávání. Za tímto účelem školu navštěvují zástupci vysokých a vyšších odborných škol i komerčních společností. Ve spolupráci s pedagogy a na základě každoročně zadávaných dotazníkových šetření je také monitorováno klima v třídních kolektivech a klima školy. Získané informace jsou vyhodnocovány a přijatá opatření vedou k nastavení zdravých vztahů mezi žáky. K projevům rizikového chování dochází ve škole sporadicky. Jednotlivé případy jsou operativně řešeny pohovory s žáky a eventuálně s jejich rodiči. Školní metodik prevence účelně zpracoval preventivní program a zprostředkovává výchovně vzdělávací akce na podporu sociálně žádoucího chování.

Žáci školy se každoročně úspěšně zapojují do předmětových, uměleckých a sportovních soutěží na regionální, národní i mezinárodní úrovni. V minulém školním roce mezi jiným žákyně školy vítězila v mezinárodní recitační soutěži „Kresy“, družstvo žáků obsadilo 3. místo v mezinárodním juniorském maratonu, devět žáků postoupilo do národní úrovně soutěže v anglickém jazyce FOX. Velmi úspěšně školu reprezentuje školní pěvecký sbor „Collegium Iuvenum“, folklorní kapela „Zorómbek“, školní alternativní divadelní soubor „Szkapa“ a malířské, sochařské a další umělecké předměty žáků školy. Svými aktivitami škola cíleně posiluje sounáležitost žáků s regionem.

Závěry

Vývoj školy

- Od listopadu 2018 byla zástupkyně statutárního orgánu pověřena vedením školy a došlo ke změně zástupce ředitele školy.
- Zřízením nových učeben včetně moderního vybavení se zlepšily materiální podmínky pro vzdělávání.
- Modernizace prostor chodby zkvalitnila podmínky pro neformální setkávání žáků školy.

Silné stránky

- Kvalitní spolupráce s vnějšími partnery přispívá ke zlepšení materiálních podmínek školy a motivaci žáků, což se pozitivně odráží v klimatu školy i výsledcích ve vzdělávání žáků.
- Škola svými aktivitami cíleně posiluje sounáležitost žáků s regionem.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Chybějící závěrečné shrnutí učiva se zapojením žáků do zhodnocení hodiny včetně jejich sebehodnocení a intenzivnější individuální přístup podpořen větší diferenciací učiva.
- Nízká podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti inovativních metod a forem práce, a jejich uplatňování ve výuce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na inovativní metody a formy práce.
- Věnovat dostatečný prostor závěrečnému shrnutí učiva, zapojovat žáky do různých forem hodnocení.
- Sledovat hospitační činnosti zavádění získaných poznatků z dalšího vzdělávání do výuky.
- Uplatňovat individuální přístup k žákům s podporou širší diferenciaci učiva vzhledem k rozvoji jejich potenciálu i vzdělávacím možnostem jednotlivců.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Pověření statutárního zástupce orgánu vedením školy s účinností od 7. listopadu 2018
2. Plán rozvoje školy ze dne 30. 8. 2018
3. Školní vzdělávací program s platností od 1. 9. 2016 včetně dodatku č. 1
4. Školní řád s platností ze dne 1. 9. 2019
5. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2018/2019 ze dne 3. října 2019
6. Personální dokumentace pedagogických pracovníků školy (vybraný vzorek)
7. Matrika školy vedená ve školním roce 2019/2020 (vybraný vzorek)
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy na školní rok 2019/2020 ze dne 2. 9. 2019, přehled absolvovaných vzdělávacích akcí ve školním roce 2018/2019
9. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020

10. Zápisy ze schůzek metodických orgánů ve školním roce 2018/2019 a 2019/2020
11. Rozvrhy tříd a učitelů ve školním roce 2019/2020
12. Minimální preventivní program na školní rok 2019–2020 včetně Krizového plánu v případě rizikového chování (nedatováno)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Jan Szotkowski, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Jan Szotkowski v. r.

Bc. Bedřiška Starzewska, kontrolní pracovnice

Bc. Bedřiška Starzewska v. r.

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka

Mgr. Šárka Šustková v. r.

V Ostravě 4. 11. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ing. Marie Jarnotová,
zástupkyně statutárního orgánu pověřená řízením školy

Ing. Marie Jarnotová v.r.

V Českém Těšíně 4. 11. 2019